

Criança i educació

*QUÈ EDUQUEM
QUAN EXPLIQUEM CONTES?*

PROJECTE EDUCATIU
DE CIUTAT
L'HOSPITALET

Ajuntament de L'Hospitalet

QUÈ EDUQUEM QUAN EXPLIQUEM CONTES?

Des de temps immemorials s'han explicat contes. Formen part de la vida de tots els pobles, de totes les cultures i de totes les civilitzacions.

Quan expliquem contes els infants i els adults creem ponts de comunicació. Ho veiem en el silenci que ens acompanya, l'expressió i el somriure de qui els escolta. Els contes propicien i potencien la imaginació, la capacitat d'escolta i l'empatia en els infants.

Aquesta publicació ha estat elaborada per la xarxa de professionals del Districte V (Pubilla Cases- Can Serra) que treballa per donar suport i orientació a les famílies en temes de criança i educació dels infants de 0 a 6 anys.

QUINS BENEFICIS APORTA EXPLICAR CONTES?

Explicar contes aporta molts beneficis als infants en diversos àmbits. Quan expliquem contes compartim un moment íntim i d'atenció plena. Aquest fet provoca que reforcem el vincle amb el fill o la filla.

Explicar contes és universal i existeix a totes les cultures. Tot i l'especificitat de cada cultura, els beneficis que aporten els contes són compartits per tothom. L'explicació de contes promou i ajuda a desenvolupar capacitats cognitives com ara: la comprensió de les paraules, el desenvolupament de la parla i el llenguatge, la capacitat d'atenció i concentració i l'habilitat lectora. Potenciar aquestes habilitats en l'infant l'ajudarà a donar sentit, comprendre i estructurar el món que l'envolta.

Un altre benefici d'explicar contes és el desenvolupament de l'empatia i la creativitat. A partir de la narrativa i de les vivències dels personatges els nens i les nenes són capaços de detectar emocions i empatitzar-hi i així, a poc a poc, guanyar habilitats per identificar tant les pròpies emocions com les dels altres.

Explicar contes o dissenyar contes conjuntament amb els infants fa que incentivem el pensament creatiu. L'infant desenvolupa la seva imaginació i va creant un imaginari de la història que li expliquem. A mesura que l'infant vagi creixent podem construir contes de manera conjunta i motivar-lo perquè segueixi la història per estimular cada vegada més la seva creativitat i capacitat projectiva.

Explicar contes promou moltes habilitats en els infants en els àmbits cognitiu, emocional i relacional.

EN RESUM, EXPLICAR CONTES TÉ MOLTS AVANTATGES:

1. Potencia el vincle afectiu.

2. Afavoreix la comunicació, l'escolta i el diàleg.

3. Prepara infants i progenitors per tenir una bona relació a l'adolescència.

4. Potencia l'educació emocional: empatia.

5. Afavoreix la creativitat.

6. Ajuda l'infant a entendre el món que l'envolta i a superar les seves pors.

7. Ajuda els infants a entendre el significat de les paraules.

8. Facilita el desenvolupament de la parla.

9. Afavoreix la seva capacitat d'observació, atenció i concentració.

10. Ajuda a l'assoliment de la capacitat lectora.

QUÈ PODEM FER SEGONS L'EDAT DE L'INFANT?

És important tenir en compte que l'edat de l'infant a qui expliquem el conte determinarà com li expliquem i quines expectatives convé que tingui l'adult en referència a la resposta que esperem de l'infant. El moment evolutiu (l'edat de l'infant) ens serveix de referència per conèixer quin *feedback* o quines respostes i raonaments podem esperar del menor.

QUÈ PODEM FER, SEGONS L'EDAT?

De 3 a 12 mesos:

Sostenir la criatura en una posició còmoda. Assenyalar i anomenar les figures. Deixar que tingui la iniciativa. Per exemple que marquin el ritme a l'hora de passar les pàgines.

De 12 a 14 mesos:

Deixar que controli el llibre. Fer preguntes. Per exemple: "on és?" o "què és?". Acompanyar explicacions amb gestos i sons.

De 24 a 36 mesos:

Relacionar els contes amb la seva experiència. Utilitzar els contes com a part de les rutines. Deixar que l'infant completi les frases.

De 3 a 4 anys:

Fer preguntes més complexes: "per què fa ...", "què pensa...?", "Què sent ...?". Seguir la rutina establerta i respectar el temps destinat a explicar contes.

De 5 a 6 anys:

Deixar que expliqui el conte. Animar-lo a dibuixar personatges/objectes relacionats amb el conte.

QUINS CONTES PODEM TRIAR?

Durant els primers anys la importància dels contes recau en les formes, els colors i les imatges. Han de ser llibres realitzats amb materials adaptats a l'edat perquè l'infant els farà servir com a objectes per jugar.

A LES LLIBRERIES I A LES BIBLIOTEQUES PODEM TROBAR DIVERSITAT DE CONTES:

✓ Tradicionals	✓ Pictogrames
✓ Desplegables	✓ Per al bany
✓ Interactius	✓ Tous amb dibuixos fàcils i suaus al tacte

Hi ha una tipologia de contes molt diversa. Pel que fa al format hi ha contes desplegable, amb pictogrames (dibuixos o esquemes que expressen un concepte relacionat amb la història) i amb diferents formes i textures les quals potencien aspectes relacionats amb la psicomotricitat fina de l'infant.

També hi ha contes especialment dissenyats per al moment del bany. El bany acostuma a ser un moment en què l'infant gaudeix i es relaxa. Aquest és un moment de cura i atenció que podem completar amb l'explicació d'un conte.

Els contes interactius són aquells que incentiven una participació més activa i que promouen que l'infant sigui protagonista i creador del desenvolupament de la història. Per tant, ajuda que el nen o la nena estigui molt atent a la història per tal de decidir com vol que continui.

ELS DRETS DELS INFANTS A ESCOLTAR CONTES

Explicar contes és una manera de compartir un espai creatiu i de diàleg. Permet aprendre coses noves, passar una estona divertida, gaudir de mons de fantasia i desenvolupar la imaginació.

Convé trobar una estona cada dia per llegir als vostres fills en veu alta, a partir dels primers mesos.

És una mostra d'atenció i afecte; així els infants se senten estimats. A més és un record que els restarà a la memòria per sempre.

IDEES CLAU DEL CONTA CONTES FAMILIAR

A continuació us fem una sèrie de recomanacions que us poden ser útils quan expliqueu contes als nens i a les nenes:

1. Busqueu un espai íntim on us sentiu còmodes amb el vostre fill o filla. És important que us situeu a prop per poder-lo tocar i abraçar.
2. Seguiu una rutina per explicar contes. És important que sigui un moment tranquil. Serveix per enfortir el vincle afectiu.
3. Aconsellem una llum tènue groga que permeti observar les il·lustracions i que impregni de certa màgia l'experiència.
4. És important dotar d'elements interpretatius els diàlegs dels personatges. Sentir que gesticules i fas la veu del personatge.
5. A certes edats demanen sempre el mateix conte, això els diverteix i els dona seguretat. Poden anar anticipant fragments i això els fa estar atents.
6. Respira i fes pauses. Pronuncia de manera clara les síl·labes i deixa temps perquè entengui les paraules i visualitzi la narració.
7. El millor conte per al teu fill o filla és aquell que et fa gaudir a tu també.
8. És important comentar què li ha semblat el conte i escoltar les seves opinions per promoure la comprensió i la reflexió.
9. Un llibre ben fet és un tresor. Pots animar-te a dissenyar el conte i, segons l'edat de l'infant, et pot ajudar a construir-lo.
10. Per acabar, tanquem el conte i fem un petó de bona nit.

ALGUNES RECOMANACIONS

A continuació us fem algunes recomanacions de contes per l'etapa d'infantil (0-6 anys):

- 1. LLENAS, Anna. *El monstre de colors*.** Barcelona: Flamboyant, 2012. Un fantàstic llibre per ensenyar els més petits a reconèixer i diferenciar les principals emocions. Un gran recurs didàctic per a l'educació emocional, tant a casa com a l'aula.
- 2. MCBRATNEY, Sam; JERAM, Anita. *Endevina com t'estimo*.** Madrid: Kókinos, 2017. Una història entranyable, plena de tendresa i d'amor, acompanyada d'unes il·lustracions en tons suaus de gran dolçor.
- 3. CARLE, Eric. *L'erugeta goluda*.** Madrid: Kókinos, 2012. L'eruga és molt petita però té tanta gana que es passa el llibre menjant, fins i tot ha foradat el llibre, la molt goluda! Sens dubte, un altre llibre imprescindible per la seva senzillesa però que ofereix infinitat de possibilitats educatives: els colors, els nombres, els dies de la setmana, vocabulari d'aliments, el cicle de transformació d'eruga a papallona... Les il·lustracions sobre fons blanc són ideals per cridar l'atenció dels més petits i aconseguir que es mantinguin concentrats en la història.
- 4. GREJNIEC, Michael. *De què fa gust la lluna?*** Barcelona: Kalandraka, 2016. Feia molt de temps que els animals volien tastar un trosset de la lluna, per esbrinar quin gust tenia: si era dolça o salada. Una nit la tortuga va pujar a la muntanya més alta per, des d'allà, poder tocar la lluna. Però no hi arribà. Llavors va decidir cridar els altres animals per construir una torre cada vegada més alta amb l'objectiu d'arribar a la lluna. Al final, un ratolinet escala la torre d'animals i aconsegueix arribar a la lluna, agafa un tros i ho reparteix entre tots. Un llibre per transmetre la importància del treball en equip, la cooperació i la solidaritat i que de vegades és més fàcil aconseguir el que
- 5. MCKEE, David. *L'Elmer*.** Barcelona: Beascoa, 2016. L'Elmer no és com els altres elefants. Encara que sembli difícil de creure, és un elefant de mil colors: verd, blau, blanc, rosa, groc... Impressionant!, veritat? Però a l'Elmer no li fa gens ni mica de gràcia ser així, més aviat està fart de ser diferent, així que un dia decideix escapar-se i buscar un remei per poder tenir el mateix color de pell que els altres... Un gran llibre per treballar la diversitat i entendre el valor enriquidor de la societat, perquè tots som diferents i això ens fa únics, per això hem de ser tolerants i acceptar tothom tal com és, sense pretendre canviar ningú, així com superar la dificultat d'acceptar-nos tal com som.
- 6. TULLET, Hervé. *Un llibre*.** Barcelona: Cruilla, 2019. Amb un sol punt groc, Tullet aconsegueix captivar el lector (gran o petit) i dirigir-lo cap a una increïble experiència interactiva, demostrant que no calen grans mitjans per fer de la lectura un joc i un plaer. Senzill, captivador, intel·ligent, màgic, sorprenent...
- 7. RUILIER, Jérôme. *Quatre petites cantonades de no res*.** Barcelona: Joventut, 2005. El Petit Quadrat vol entrar a la casa gran per jugar amb els seus amics els Petits Rodons, però no pot fer-ho, ja que la porta és rodona. Els Petits Rodons parlen entre ells per solucionar el problema i decideixen que el Petit Quadrat podria tallar-se les cantonades per adaptar-se a la porta, però ell es queixa: "Em faria massa mal!". Llavors troben una solució molt millor: canviar la porta. Un llibre sorprenent per la seva original proposta gràfica i per com aconsegueix, a través de personatges esquemàtics tan simples, transmetre grans valors com la tolerància, l'amistat, la convivència, la inclusió, el respecte a les diferències i l'acceptació.

desitgem si comptem amb l'ajuda dels altres. Un llibre amb estructura repetitiva i acumulativa, ideal per captar l'atenció dels més petits i facilitar la seva comprensió i memorització. Si a tot li sumem unes il·lustracions precioses, el llibre resulta tan rodó i saborós com la lluna plena.

8. SMALLMAN, Steve; DREIDEMY, Joelle. *L'ovelleta que va venir a sopar*. Barcelona: Beascoa, 2007. Un llop famolenc només pensa en una ovella per fer un succulent guisat. En aquell mateix moment truquen a la porta: és una ovelleta! Al llop ja se li fa la boca aigua pensant en el sopar que tindrà aquesta nit. Però no troba el moment de posar l'ovelleta a la cassola i li va agafant afecte. Una història entranyable per fer veure als nens i a les nenes que res està determinat i podem actuar lliurement, trencant estereotips i fent el contrari del que se suposa que hauríem de fer o pensar.

9. NÚÑEZ, Marisa; VILLÁN, Óscar. *La zebra Camil·la*. Pontevedra: Kalandraka, 2017. La petita zebra Camil·la viu en un lloc on el vent és molt entremaliat, així que sempre ha de vigilar molt per no perdre la seva vestimenta. Un bon dia es despista i el vent s'emporta set de les seves ratlles. Llavors plora set llàgrimes, una per cada ratlla que ha perdut. Els animals del bosc intenten ajudar-la perquè no estigui tan trista. Amb cada regal dels animals Camil·la plora una llàgrima menys i va oblidant la seva pena. L'estructura del text, reiteratiu i acumulatiu, capta l'atenció dels infants i afavoreix la seva implicació, ja que de seguida s'aprenen el text. Amb aquest llibre es poden treballar molts aspectes: les emocions, l'amistat i la solidaritat, però també els nombres i, fins i tot, les primeres sumes i restes.

Aquests són alguns contes clàssics que us proposem. De totes maneres, a les biblioteques us poden assessorar sobre les novetats bibliogràfiques.

Recordeu que a l'àrea infantil de la Biblioteca la Bòbila:

- ✓ Podeu trobar contes apropiats per a cada edat, que permeten als infants familiaritzar-se amb els llibres i iniciar-se en l'ús de la biblioteca, tot descobrint el gust per la lectura.
- ✓ Els adults hi trobareu llibres de psicologia infantil, d'educació familiar, de puericultura, d'alimentació, revistes i contes, que es poden llegir a la mateixa biblioteca o bé agafar-los en préstec.

Plaça de la Bòbila, telèfon 93 403 26 55. biblabobila@l-h.cat

Horaris: de dilluns a divendres, de 15.30 a 20.30 h.

Els dimecres, dijous i dissabtes, de 10 a 13 h

Setmana Santa, Nadal i estiu, horaris especials

S'ha fet referència a la Biblioteca la Bòbila ja que aquesta publicació ha estat feta per la Xarxa de Criança i Educació del Districte V (Pubilla Cases-Can Serra). Us recordem que a cada districte de la ciutat tenim una Biblioteca.

Espais web

- ✓ A l'apartat "Educar i créixer en família>Temps de família>Lectura" del web <http://familiaiescola.gencat.cat>
- ✓ A l'apartat "Contes coeducatius" del web <http://bit.ly/1Q8ce0S>

**PROJECTE
EDUCATIU
DE CIUTAT**
L'HOSPITALET